

Z A P I S N I K
sa 31. sjednice Odbora za bezbjednost i odbranu
Skupštine Crne Gore
održane 26. decembra 2014. godine

Sjednica je počela u 10 sati i 10 minuta.

Predsjedavao je Mevludin Nuhodžić, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi Odbora: Radivoje Nikčević, Obrad Mišo Stanišić, Luid Ljubo Škrelja, Suljo Mustafić, Snežana Jonica i savjetnik u Odboru, Slaviša Šćekić. Sjednici je, u svojstvu zamjene člana Odbora Borislava Banovića, prisustvovala poslanica Draginja Vuksanović.

Sjednici su, po pozivu, prisustvovali direktor Direktorata za multilateralnu i regionalnu trgovinsku saradnju i ekonomske odnose sa inostranstvom u Ministarstvu ekonomije Goran Šćepanović i direktor Direkcije za politiku spoljne trgovine u Ministarstvu Kadrija Kurpejović.

Nakon uvodnog obrazloženja, za sjednicu je jednoglasno utvrđen sljedeći

D N E V N I R E D:

- 1. GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O SPOLJNOJ TRGOVINI KONTROLISANOM ROBOM ZA 2013. GODINU**
- 2. TEKUĆA PITANJA**

Prije prelaska na raspravu po tačkama dnevnog reda, predsjednik Odbora je podsjetio na član 6 stav 2 Zakona o parlamentarnom nadzoru u oblasti bezbjednosti i odbrane kojim je propisano da su sjednice Odbora po pravilu zatvorene za javnost, a mogu biti i otvorene, odlukom većine prisutnih članova Odbora, u skladu sa zakonom, nakon čega su članovi Odbora jednoglasno donijeli odluku da 31. sjednica bude otvorena za javnost.

Predsjednik Nuhodžić je podsjetio i na dogovor sa prve sjednice Odbora u pogledu audio snimka toka sjednice, koji predlog je jednoglasno podržan.

Prva tačka dnevnog reda: GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O SPOLJNOJ TRGOVINI KONTROLISANOM ROBOM ZA 2013. GODINU

Uvodno obrazloženje o ovoj tački dnevnog reda dao je direktor Direktorata za multilateralnu i regionalnu trgovinsku saradnju i ekonomske odnose sa inostranstvom u Ministarstvu ekonomije Goran Šćepanović i upoznao članove Odbora da je u sedmom nacionalnom izvještaju, pored zakonodavnog okvira, predstavljen i pregled izvoza i uvoza kontrolisane robe, kao i sprovedenih nadzornih aktivnosti. Dalje je ukazao da je u toku izrada novog zakonskog teksta koji tretira pitanje spoljne trgovine naoružanjem, vojnom opremom i robom dvostruke namjene. Pored navedenog, istakao je da je predmetni Izvještaj sačinjen u skladu

sa preporukama međunarodne zajednice i saglasno obavezi izvještavanja o spoljnotrgovinskom prometu, ali i uz uvažavanje principa zaštite određenih podataka, prije svega komercijalne prirode, koji bi mogli da naruše poziciju crnogorskih privrednih društava u daljoj trgovini. Pomoćnik ministra je, u nastavku, istakao da su u Izvještaju sadržane i informacije o politici izvoza i uvoza i kontrole nacionalnim kontrolnim listama, nadležnim institucijama u procesu izdavanja dozvola, kriterijumima o izdavanju dozvola, stečenim iskustvima na polju kontrole spoljne trgovine kontrolisanom robom, učešću timova na treninzima i obukama, te da su u aneksima prezentovani i statistički podaci o spoljnotrgovinskom prometu u predmetnoj oblasti. Pored navedenog, ukazao je i na preporuku Evropske unije da bi naredni izvještaji trebalo da sadrže manje podataka, što je u skladu sa utvrđenom praksom u državama članicama.

U raspravi su učestvovali poslanici Mevludin Nuhodžić, Radivoje Nikčević i Snežana Jonica.

Predsjednik Odbora Mevludin Nuhodžić se interesovao za pojašnjenje u kom segmentu može biti poboljšan zakonodavni okvir u ovoj oblasti, imajući u vidu je potreba za navedenim notirana i u Izvještaju za 2012. godinu. S tim u vezi, ukazao je na njen značaj i specifičnost, kao i na važnost dosljedne primjene međunarodnih sporazuma u ovoj oblasti, te snaženja i unapređenja regionalne saradnje.

Poslanik Radivoje Nikčević je ocijenio da je članovima Odbora predstavljen kvalitetan i sadržajan Izvještaj i iskazao pozitivan stav u odnosu na postupanje Ministarstva ekonomije u ovom pravcu. Ističući da je upoznat sa izvještajima koji obrađuju ovu tematiku u susjednim državama Hrvatskoj i Srbiji, poslanik Nikčević je ukazao na važnost poštovanja preporuka Evropske unije, ali i pohvalnim ocijenio detaljan prikaz stanja u ovoj oblasti u predmetnom Izvještaju. Takođe se interesovao da li se podaci o licima i firmama koje su ovlašćene za uvoz i izvoz kontrolisane robe ne predstavljaju u Izvještaju iz razloga poštovanja ranije pomenutih preporuka Evropske unije.

Zamjenica predsjednika Odbora Snežana Jonica konstatovala je da se, analizom podataka dostupnih u predmetnom Izvještaju, može zaključiti da je u Crnoj Gori za poslove izvoza naoružanja i vojne opreme registrovano 30 firmi, ali da je aktivno samo nekoliko i, s tim u vezi, ocijenila poželjnim da se članovima Odbora dostavi spisak istih, sa podacima o njihovoj vlasničkoj strukturi, kao i o bilansu poslovanja u posljednjih pet godina, kako bi se poslanici upoznali sa stanjem u ovoj oblasti. Saglasno iznijetom, ukazala je na interesovanje za poslovanje firme MDI (Montenegro Defence Industry), ocijenivši da se za navedeno vezuju mnoge afere i nepoznanice u proteklom periodu. Podsjetivši na proceduru za dobijanje dozvola za izvoz i uvoz kontrolisane robe, te na podatak iz Izvještaja da su izdate 164 dozvole za uvoz-izvoz naoružanja i vojne opreme, ubojnih i neubojnih sredstava, poslanica Jonica je ocijenila korisnim dostavljanje informacija kojim firmama su date navedene dozvole i koliko je država prihodovala od izdavanja istih. S tim u vezi, ukazala je da se iz predmetnog Izvještaja vidi procijenjena dobit, ali ne i informacije o licima koja se bave uvozom i izvozom kontrolisane robe, cijeneći navedeno korisnim za članove Odbora. U nastavku, osvrnula se na činjenicu da je, u oktobru tekuće godine, u fabrici oružja „Tara“ u Mojkovcu šest radnika zadobilo teške povrede, te naglasila da je kao razlog navedena eksplozija u Odjeljenju površinske zaštite, ali i da nema informacije da li je neko snosio odgovornost za propust u radnom procesu cijeneći da se, u konkretnom slučaju postavlja pitanje da li su ispoštovani svi oblici zaštite na radu u ovoj specifičnoj oblasti i ističući da bi Odbor trebalo da pokaže više interesovanja za konačne rezultate istrage za navedeni slučaj.

Poslanica Jonica je, takođe, podsjetila na nedavno hapšenje grupe međunarodnih krijumčara oružjem na teritoriji Crne Gore, kao i na informaciju da je do navedenog došlo uslijed kordinacije službi bezbjednosti više država, te ocijenila korisnim dobijanje više informacija o datom slučaju, a prije svega da li je pomenuta grupa stranih državljana imala logističku podršku nekog fizičkog ili pravnog lica u Crnoj Gori, ističući da se isto nameće kao zaključak.

Odgovarajući na pitanja poslanika, direktor Direktorata za multilateralnu i regionalnu trgovinsku saradnju i ekonomske odnose sa inostranstvom u Ministarstvu ekonomije Goran Šćepanović je, između ostalog, ukazao na sprovedene aktivnosti u pravcu usaglašavanja postojećeg zakonodavnog okvira u ovoj oblasti sa pravnom tekovinom Evropske unije. Dalje je istakao da je donošenjem Zakona o kontroli izvoza robe dvostruke namjene isključena obaveza evidencije lica koja se bave izvozom robe dvostruke namjene u kojem smislu je navedeni podatak i izostavljen iz Izvještaja. Takođe je iskazao spremnost Ministarstva ekonomije za dostavljanjem podataka sa kojima raspolažu u određenoj oblasti, a koja su predmet interesovanja članova Odbora. Pored navedenog, ukazao je da je crnogorski model izdavanja dozvola rigorozniji, ako bi se vršilo poređenje sa drugim državama.

Nakon sprovedene rasprave Odbor je, na osnovu člana 21 Zakona o parlamentarnom nadzoru u oblasti bezbjednosti i odbrane, a uvažavajući obavezu utvrđenu kroz usvajanje Zaključaka na 11. sastanku Cetinjskog parlamentarnog foruma na temu „Uloga parlamenta u sistemu kontrole uvoza i izvoza naoružanja“ i tačku 3.5. Plana parlamentarnog nadzora za 2014. godinu, Skupštini podnio

I Z V J E Š T A J

O RAZMATRANJU GODIŠNJEG IZVJEŠTAJA O SPOLJNOJ TRGOVINI KONTROLISANOM ROBOM ZA 2013. GODINU

Odbor je, uz prisustvo pomoćnika ministra ekonomije u Vladi Crne Gore, a u cilju sagledavanja realizovanih aktivnosti na planu izvoza i uvoza naoružanja, vojne opreme i nevojnih ubojnih sredstava, te pružanja brokering usluga, informisan o stanju u oblasti politike izvozno-uvodne kontrole u izvještajnom periodu, sa posebnim osvrtom na kriterijume za izdavanje dozvola, izradu i ažuriranje nacionalnih kontrolnih listi, kao i na iskustva u pogledu nadzora spoljne trgovine kontrolisanom robom u protekloj godini.

Uvažavajući diskusiju na sjednici Odbora prilikom razmatranja Godišnjeg izvještaja o spoljnoj trgovini kontrolisanom robom za 2012. godinu, te iskazanu podršku planiranim mjerama Ministarstva ekonomije za unapređenje sistema izvozno-uvodne kontrole, akcenat u raspravi stavljen je na sprovedene aktivnosti na datom planu.

Saglasno navedenom, članovi Odbora su apostrofirali važnost primjene i dogradnje postojećeg zakonodavnog okvira u ovoj oblasti i pozitivnim ocijenili nastavak prakse poštovanja preporuka Evropske unije prilikom izrade nacionalnih izvještaja kako bi njihova forma i suština bila kompatibilna i uporediva sa praksom u regionu i državama članicama ove organizacije.

Odbor je, takođe, konstatovao značaj prihvatanja kriterijuma Zajedničke pozicije Savjeta Evropske unije 2008/944/CFSP, cijeneći da navedeno predstavlja jasan iskaz posvećenosti primjeni evropskih standarda, te osnov za eventualno članstvo u međunarodnim kontrolnim režimima.

Imajući u vidu preduzete aktivnosti sa ciljem integracije u strukture koje stvaraju sigurne mehanizme očuvanja mira i bezbjednosti, članovi Odbora su ukazali na važnost dosljedne primjene ratifikovanih međunarodnih sporazuma u oblasti razoružanja, neproliferacije oružja za masovno uništenje, kontrole naoružanja, te borbe protiv terorizma i organizovanog kriminala.

S tim u vezi, Odbor je konstatovao značaj izvršavanja preuzetih obaveza koje proističu iz članstva Crne Gore u Ujedinjenim nacijama, sa posebnim osvrtom na implementaciju rezolucija 1373 i 1540, te planiranje i sprovođenje aktivnosti na polju kontrole i smanjenja lakog i malokalibarskog naoružanja u skladu sa standardima ove i drugih međunarodnih organizacija koje u svom radu tretiraju pitanja iz predmetne oblasti.

Članovi Odbora su pozitivnim ocijenili i postojeću praksu u primjeni relevantnih kriterijuma u postupku kontrole spoljne trgovine naoružanjem, vojnom opremom i robom dvostruke namjene, a u svijetlu implementacije Međunarodnog sporazuma o kontroli trgovine oružjem (ATT).

Odbor je, takođe, iskazao podršku zalaganjima u pogledu jačanja i unapređivanja saradnje na regionalnom i međunarodnom planu sa ciljem smanjenja i eliminisanja rizika, kao i posljedica proizvodnje i upotrebe bilo koje vrste oružja ili ubojnih sredstava.

Pored navedenog, članovi Odbora su apostrofirali važnost kontinuirane edukacije i unapređenja tehničke osnove za rad carinskih i drugih organa u svrhu snaženja kapaciteta za sprečavanje krijumčarenja kontrolisane robe.

Nakon sprovedene rasprave, Odbor je većinom glasova prihvatio predmetni Izvještaj, izraživši podršku planiranim aktivnostima u cilju unapređenja nadzora u ovoj oblasti.

Za izvještaj u cjelini glasalo je šest poslanika – Mevludin Nuhodžić, Radivoje Nikčević, Obrad Mišo Stanišić, Luid Ljubo Škrelja, Suljo Mustafić i Draginja Vuksanović, dok je poslanica Snežana Jonica bila uzdržana.

Druga tačka dnevnog reda: TEKUĆA PITANJA

U okviru ove tačke dnevnog reda, članovi Odbora su jednoglasno (bez primjedbi) usvojili predloženi tekst zapisnika sa 29. i 30. sjednice Odbora.

Pored navedenog, bilo je riječi i o predstojećim aktivnostima u radu Odbora, sa posebnim osvrtom na planiranu sjednicu ovog radnog tijela na kojoj bi se sagledala bezbjednosna situacija u Crnoj Gori.

Magnetofonski zapis toka sjednice se nalazi na CD-u i čini sastavni dio zapisnika.

Pošto je iscrpljen dnevni red, predsjednik Odbora je zaključio rad sjednice.

Sjednica je završena u 10 sati i 50 minuta.

ZA SEKRETARA ODBORA

Vera Damjanović, s.r.

PREDSJEDNIK ODBORA

Mevludin Nuhodžić, s.r.